

SANDARA	
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS	
Prenumerata metams:	
Amerikoje	\$2.50
Kanadoje ir Lietuvoje	\$3.00
Pusei metų:	
Amerikoje	\$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje	\$1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.	
"SANDARA"	
327 E St.,	So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA	
LITHUANIAN WEEKLY	
Published by Lithuanian National League of America.	
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.	
"SANDARA"	
327 E St.,	So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 2408.

KAINA 5 CENTAI.

No.7

So. Boston, Mass., Vasario (February) 18 d., 1926 m.

Metai XIII

Angliakasių Streikas Pasibaigė.

Po ilgos kovos darbininkai laimėjo.

Philadelphia, vasario 13 d. Veik pusšesto mėnesio tęsėsi kietosios anglies kasyklų darbininkų streikas šiandien pasibaigė, kasyklų savininkams ir angliakasiams priėjus prie susitarimo. Kasyklų darbininkai grįžta darban tuojau, kaip tik bus patvirtintas kontraktas, kuris bus galioj iki 1930 m. rugpjūčio mėnesio. Po sausio 1 d., 1927 metų, bent kuri pusė gali duoti pasiūlymą padaryti atmainų algų klausime.

Bus sudaryta tam tikra komisija, kuri per 90 dienų nuo dienos paskyrimo susitars visais klausimais algų reikale. Tuo reikalu komisija turi suformuluoti nuosavą, tai kdes, pačia komisija paskyrimo nelygiu skaidin. Tėkiu atveju, kai bus priimtas balsų privalomas. Del "check off", t. y. unijonarių mokesčių rinkimo per kompanijos ofisą išmokant darbininkams algas sakoma, jog tą sutvarkys talkos komisija.

FAKTAI APIE STREIKĄ
Reikia pastebėti, jog šis streikas buvo ilgiausias angliakasių istorijoje, tęsėsi net 164 d. Prasidėjo rugsėjo 1 d., 1925 m.

Streikavo 158,000 darbininkai, iš 828 kasyklų, priklausančių 135 kompanijoms.

Angliakasiai streiko laiku nustojo algomis \$188,600,000. Viso tos pramonės nuostoliai siekia iki \$1,000,000,000.

Kasyklos randasi 10 apskričių plote, 500 ketvirtainių mylių.

Nuostoliai anglies gamybai kasdien po 266,000 tonų.

DARBININKŲ LAIMĖJIMAS.

Nors darbininkams reikėjo vesti ilgą kovą ir daug nukentėti algų negavime, bet tvirtai laikydami visi kovą laimėjo. Kompanijos buvo pasiryžusios numušti algas ant 20 nuošimčių, bet algos pasiliko senos. Norėjo panaikinti "check off" sistemą, ta sistema pasiliko. Reikalavo įvesti arbitraciją ginčams spręsti, tas atmetta.

Šis faktas parodo, kad nekuriant ant kiek darbininkams buvo sunki kova, per kurią reikėjo daug skurdo panešti, bet jei darbininkuose buvo bendras susitarimas ir susirišimas tvirtais organizatyviais ryšiais, sunkiausia kova buna laimėta.

Vėl nelaimė kasyklose.

BELLEAIRE, O., vasario 15 d. Viena angliakasy užmuštas, 19 sužeistų, Pawhatan ka-

sykloje, kada ištiko gazo eksplozija. Nelaimės ištikimo laike, 600 darbininkų išliko sveiki, kurie už trijų valandų po eksplozijos sveiki išėjo iš kasyklos.

Nubaudė plėšikus.

WORCESTER, MASS., vasario 12 d. Vakar užsibaigė teismas dviejų jaunų vaikinių, kurie buvo kaltinami už apipėšimus. Abudu jauni prasikaltėliai liko atrasti kaltais ir gavo bausmę kalėti nuo 15 iki 20 metų.

Žudo komisarus.

RYGA. Maskvos Izviestija praneša, jog praeitą savaitę Riazanio apielinkėj įbadėje valstiečiai užmušė 13 bolševikų valdininkų. Jie budami įbadėje puolė ir išplėšė valdžiai priklausančius javų magazinus. Taipgi tame laikraštyje rašoma, kad "check off" sistemos laiko, badu mirė 108 žmonės.

Matęs Napoleoną.

RYGA, Latvija, vasario 15 d. Čia gyvena žmogus vardu Pawel Tretiey, kuris turi 138 metų amžiaus. Jis šiomis dienomis mirė slaugiojamas savo dukters, kuri taipgi turi lygiai 100 metų amžiaus. Prieš mirtį šis žmogus pareiškė, jog jis savo akimis yra matęs garsų Europos karžygį Napoleoną, kuris kariavo ir vedė Francuzų armiją kovoje su prusais 1812 metais.

Konfiskuoja bažnyčių nuosavybes.

MEXICO CITY, vasario 11 d. Laikraščiai gavo pranešimą nuo šalies valdžios, kad Meksikoje konfiskuojama visos bažnytinės nuosavybės ir jos sunacionalizuojamos. Taipgi padaryta pasarga, kad visi gyventojai, kurie tam pasipriešins bus baudžiami. Keletas ispanų kunigų jau suareštuoti ir išsiųsti į Vera Cruz deportavimui.

Austrijos su Vokietija slapta sutartis.

VIENNA, vasario 13 d. Iškeliamą aikštėn, buk Austrija su Vokietija turinčios sudariusios slaptą sutartį.

Sulyg sutarties, abi šalys pripažystančios viena kitos pasportus; Austrijos su Vokietija geležinkeliai sujungiami į vieną sistemą, del komercijinių ir kitų strateginių reikalų. Vokietija išmanti atsakomybę už Austrijos finansus. Austrijos kariuomenė businti kaipo sekcija Vokietijos generalio štabo.

VASARIO 16 Lietuvos Nepriklausomybės DEKLARACIJA.

Po šimtmečių Lietuvos Tautos vergijos, Vasario 16 d. 1918 m., Lietuvos Tauta pareiškė pasauliui sekančią:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus nutarimu Rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą, Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiranti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos Valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiiniu būdu jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d., 1918 m.
Lietuvos Tarybos nariai: Dr. Basanavičius, K. Buzauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis, D. Malinauskas, St. Kairys, P. Klimas, V. Mironas, St. Naruševičius, A. Petulnis, Dr. I. Štorkas, K. Šaulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Sligevičius, S. Staugaitis, J. Valokaitis, J. Vileišis.

Šiandieną lieka lietuviams viena opiausia užduotis, tai atvaduoti Vilnijos lietuvus iš lenkų vergijos. Šiandieną kiekvieno lietuviu turi būti obalsis: mes be Vilniaus neaurimsim!

Kablegramas "Sandarai."

Sveikiname "Sandarą", Šiaurį, nugalėjusius Garmaus byloje klerikalų puolimą. Pirmas klerikalų pralaimėjimas, Liaudininkas Staugaitis išrinktas Seimo pirmininku.

Lietuva puošiasi.

"The Jewelers Circular" didžiausias savaitraštis S. V. jubilierių, paduoda žinias sulyg Department of Commerce užrašų, Washington, D. C., kad Lapkričio mėnesy, 1925 m. eksportavo Lietuvon 5062 undijų platinos. Kaina nepažymėta, bet čion Amerikoje mokama po \$105.00 už unciją. Taipgi pasirodo, kad ir Lietuva importuoja brangmetalą ir tai dar net didžiausia pirkėja to mėnesio atskaitoje. Kadangi platina yra vartojama daugumoj papušešiams, tai matyt, kad ir Lietuva pradės puoštis.

Gyvanašlių aptaksavimas

MASKVA, vasario 11 d. Madame Kolantay, Rusijos ambasadorius Norvegijoje, sumanė suorganizuoti fondą, kuris rūpintis sušelpiti moteris ir jų kūdikius, kurios bus persiskyrusios su savo vyrais. Sulig jos

Išvaro svetimšalius kunigus.

HAVANA, vasario 14 d. Keturiolika Ispanijos kunigų, išdeportuoti iš Meksikos laivu Espagne atvažiavo čionai pereiname vakare. Šie kunigai išdeportuojami sulyg naujojo įstatymo, kur pasakyta, kad vis Meksikos kunigai, gali būti tik tie, kurie yra gimę ir augę Meksikoje. Mat Meksikos valdžia pamatė, kad atėjūnai kunigai vieton rūpintų šalies reikalais, tai stengiasi intrigas prieš valdžią varinėti ir sau turtus krauti, tai ir siūnia juos atgal iš kur jie atvažiavo.

Užsimušė garsus aviatorius.

CLEVELAND, Ohio, vasario 13 d. Art Smith, vienas iš Amerikos garsiausių aviatorius, vakar liekdamas pašto aeroplano atsimumšė į medį ir nukrito negyvas, netoli Monpelier, Ohio. Jo apdegęs kūnas ir pašto siuntiniai kada orlaivis užsidegė liko paimti ir iš Chicagos pasiųsti į New Yorką. Smithas buvo garsiausias orlaivininkas. Jis buvo 32 metų amžiaus ir turėjo net 58 medalius už savo atsizmėjimus. Orlaivį lakioti jis pradėjo budamas 16 metų vaikas.

Nepaprasta operacija.

AUGUSTA, ME. Vasario 13 d. Frank Violette, važiuodamas su anglių tymu vežėsi su saviu aštuoniš vaikais. Vienas puolė nuo vežimo susimusdamas ir nusilauždamas koją, nuo ko paliko šlubas. Dabar tam vaikui daroma operacija, iš jo tėvo kojos išimama kaulas ir įdedama vaikui, nuo ko vaikas busias sveikas. Tokios operacijos išlaidas padengia francuzų pypkorių klubas.

Veteranų apdrauda.

WASHINGTONAS, vasario 11 d. Suvienytų Valstijų Senato paskyrė neparpastą biudžetą sumoje \$38,500,000 del atkėlimo apdraudos pasaulinio karo veteranams. Po to prezidentas Coolidge padavė reikalavimą paskirti dar tam tikslui \$28,000,000.

Sudegė moteris.

NORTON, vasario 13 d. Mrs Rosama Foster, 30 metų amžiaus, kuri svėrė 300 svarų šiandieną mirtinai sudegė savo virtuvėje. Ši moteris dėjo malakas ir pečių ir bededant užsidegė jos drabužių rankovė. Tuoj užliepsnavo visi ant jos drabužiai ir moteris pradėjo šaukti. Išgirdus kaimyno moteris atbėgo ir išmušdama langą, sunkiai susižeidus, įlindo į namą ir šoko degančią moterį gelbėti. Nors degančių drabužių greitai užgesino, bet ta moteris jau buvo mirtinai sudegusi.

Stato Didelį laivą.

LONDONAS, vasario 11 d. Pranešama iš Belfast, kad White Star laivų kompanija padavė užsakymą Harland and Wolff laivų statymo kompanijai pastatyti pasažierinį laivą, kuris bus didžiausias pasauly. Šis laivas turės 60,000 tonazų. Iki šiol buvo ginčai už Leviathan ir Majestic didumą, kuris privalo turėti pirmenybę.

Nuskendo visas turtas.

PORTLAND, Me, vasario 13 d. Vokiečių laivo Apis kapitonas Liudvikas Zorn per 25 metus buvo sutaupeš \$25,000. Jis visus savo pinigus buvo įvesdinęs į tą laivą su sąlyga, kad galės atsiimti iš to laivo įplaukų. Gį dabar, kada tas laivas nuskendo, tai sykiu nuskendo ir jo visas turtas, jam liko tik mažas namelis Hamburge.

Norėjo nusižudyti.

NASHUA, N. H. vasario 11 d. Tula Drusla Jurelevičienė, šiandien jo pietų sumanė pasidaryti sau galą šokdama į Nashua upę. Kada m. e. r. s. tikėsi, kad tai pamaš. Jėkson dirbtuvė darbininkai ir pasaulkė policiją. Atėjo du policmanai ir norėjo ją sulaukyti, bet ji pamačius juos ateinant, šoko nuo 25 pėdų aukštumo į upę. Tada policmanas šoko į vandę ir moterį sugriebė, o antrasis policmonas juos ištraukė laukan.

Pagimdė kudikį ant sniego.

PITTSFIELD, vasario 9 d. Vakar dieną siaučiant baisiai sniego audrai, tula Mrs Radauskienė pagimdė sunų budama lauke ant sniego. Moteris ir sunus skubiai nugabanti ligoninėn ir abu yra geroj padėty.

Priešingai atsitiko.

CLIFFSIDE, N. J. Čia puvo štai koks atsitikimas: Steve Paus, slavokas, 265 Cliff St. sumanė pasidaryt sau galą. Vakare sėdėdamas kuknėje prie stalo pastebėjo savo moterį, kad ji su mergaite eity gulti, o jis dar biskį pasėdės ir vėliau ateisias. Kada moteris užnigo, tai jis ent durų prisitaissė virvę ir norėjo pasikart. Kada virvę pradėjo veržt jo katin, ir ji smaugt, tai vyras pradėjo spardyti, kas išbudino miegančią moterį. Moteris išbėgus iš kambario ir rado jį besisparbant kraujais aptekusj. Greitai nupiovė virvę ir pašaukė policiją ir daktarą. Tuoj buvo pašauktas ambulansas ir saužudys nugabentas ligoninėn. Kada liko atgaivintas, tai dabar pasodintas kalėjiman, kad atvėstų ir daugiau pats ant savęs tokio pasikėsinimo nedarytų.

A. L. T. Sandaros Reikalai

PASVEIKINIMAI SU AUKOMIS.

Laimėjus Sandarą bylą ir aš noriu pareikšti savo linksmumą ir pasveikinimą nors su maža auka tai penkine. Tie mano penki doleriai lai buna Politiniui Iždui, per kurį bus suteikta parama ten kur skubiausiai reikės. Nors ši mano auka nėra didelė, bet lai po tokią suteikia kiekvienas Sandarietis, tai netik, kad Organizaciją pastatysime ant tvirtos papėdės, bet sykiu galėsime suteikti tinkamos paramos ir mūsų draugams Lietuvoje, kad ir ten sekančius rinkimus laimėtų pa-

žangūs žmonės.

K. Pašuosta,
Grand Rapids, Mich.
Širdingai dėkvojame mūsų draugui Pašuostai už jo tokią gausią auką. Malonu mums yra pastebėti, kad Sandarietiai kartkart vis daugiau ir daugiau susirupina kaip mūsų Organizacijos, taip ir Lietuvos reikalais. Neabejojame, kad mūsų visų suglaustomis pastangomis netik umai sustiprinsime mūsų Organizaciją, bet prieš rinkimus galėsime suteikti tinkamos paramos ir mūsų draugams Valstiečiams Liaudininkams Lietuvoje.

K. J. Paulauskas,
Politinio Iždo Sekretorius.

nyje butų džiaugsmas tokią iniciatyvą ir energiją pamačius pas Sandariečius. Bet esu ir noriu butį tikras, kad jį pasirodys. Tad valio darban visi! Kurie busite pirmieji!

Senaš Sandarietis.

Budėkime!

Visi mūsų laikraščiai perspaudino vyskupo raštą, kuriame užgina kunigams politikuoti. Todelei mūsų pažangieji žmonės labai nudžiugo, kad galės ramiai atsikvėpti ir dirbti tautos labai niekeno nekludomi. Nesidžiaugkime, o dar stipriau budėkim, nes tai yra juodvarnių kranksėjimas. Kunigai matydami, kad jiems jau baigiasi Lietuvoje viešpatavimo dienos, tveriasi įvairių gudrybių. Vyskupas išleisdamas tokį įsakymą kunigams mano, kad tai nuramins žmones, kurie įniršę ant kunigų už politikavimą ir už varžymą spaudos. Jie mano, kad tuo įsakymu nukreips sargybą nuo kunigų, kuriuos dabar sergi pažanga ir paliaus jų darbus sekioje. Kunigai gerai jaučia, kad šį pavasarį bus seimo rinkimai, ir kad pažangieji žmonės nebesnaus, o veiks visomis įiegomis, kad Lietuvą išvaduot iš po kuniginių letenų. Taigi jie ir vartoja gudrumo. Mes jau atsisiakome nuo politikavimo, nebe pulkite mūsų. Bet aiškiai matosi, kad jie rengiasi didelėmis iegomis prie rinkimų ir paskutinėse denose mano savo didelės agitacijas pavartoti. Jau paviršutiniškai yra žinoma, kad seimo rinkimai bus balandžio mėnesyje; tai velykinės laikas. Kunigai per velykinę išpažintį mano žmones suparalyžiuoti savo juoda įtaka ir tokiu būdu laimėti. Kai vyskupo raštas išėjo, jau geras laikas, bet kunigai vietoje nustojimo politikuoti, dar smarkiau tvėrėsi to darbo. Kalėdodami privertė žmones pirktik įvairius šlamštus, kurie keikia visą pažangą ir agituoja ją panaikinti vardan Kristaus. Taip sakant ballesni — o gal rimtesni kunigai šiek tiek švelniau agituoti pradėjo. Vistiek kokią jų valdžią neišrinktumėte, nieko ji duoti negali, ir gyvenimo padėtis nepasikeis. Netikėkite, tai melas, nuo ukininko ir ukis priguli.

Dabar Lietuvoje ukininkai gyvena sunkiausias dienas, nes linai, grūdai, galvijai, vaisiai labai pigūs, o krautuvių prekės labai brangios, ir įvairūs mokesčiai spaudžia. Nors ukininkų prekės pigios, bet darbininkams jos labai brangios, nes darbininkai neturi darbo, o kurie turi tai yra baisiai išnaudojami. Kunigih valdžia rupinasi kaip čia tik didesnės sau algos užsikrovus, ir kaip garantavus savo gero gyvenimo, o nesirupina, kad gaus rinką, kurioje ukininkų prekės būtų brangiau parduodamos. Pagerimus ukius ir darbininkai daugiau darbo turės, o tas darbas sutvarkius sąžiningai, tai nereikės mūsų darbininkams bėgti į Prancuziją ir ten būti gyvulių vietoje. Aš gerai patyriau gelžkelių darbininkus ir nuolatinių tarnautojus, jie daugiausiai nuo 15-40 hektarų žemės turi. Žemė dirvonuoja, o jie ant gelžkelių dykauja. Mat jie turtingi, su sviestu ir kiaušiniams privažiavo prie viršininkų ir gavo tarnystes, o bežemiai važiukit į Prancuziją. Mūsų gyvenimas tada tik pagerės, kai turėsime pažangiąją valdžią.

Karklų žvirblis.

Lietuvos žinios

POTVYNIAI LIETUVOJ.

Skuode potvynis padarė daug nuostolių.

SKUODAS, (Kretingos aps.) Skuodą ir apylinkę 31 d. gruodžio apsupo dideli vandenys, kokių šioje apylinkėje dar iki šiol nėra buvę. Skuodas yra apsuptas iš dviejų pusių vandenimom Bartuvos ir Luobopupėn, kuriose 1 d. sausio š. m. vanduo buvo pakilęs iki 2 1/2 metro; Luoba net iki 3 metrų.

Nuostoliai gana stambūs. Tiltas, jungiantis senąją su naująja miesto dalimi, naujųjų metų dieną užpludus ledo litimis tapo sugriautas. Sutrukdyta ilgam laikui gelžkelio stoties susisiekimas tiesioginiu keliu. Užmiesčio ir apylinkės gyventojai ir ukininkai taipgi nukentėjo apšėmus jų jaujas ir javų svirus, kame grūdai ir pašaras sušlapo; be to visos tvoros, malkos nunešta. Geležinkelio medinis tiltas statytas per Bertuvos ir Luobos santaką didį jo potvynio metu ėmė griuti. Vieno galutinio pylimo dalis gerokai leido lyčių išversta. Tiltas pavojuje. Traukiniai nebeperėina, tik privažiavę keleviai per tiltą pasikeičia. Iš Kauno atvyksta traukiniai su stotimi nebesusisiečia.

Skuodas—Priekulė, kur išplautas pylimas ir susisiekti Kaunui su Klaipėda teko su persėdimu minėtam rajone. Toks susisiekimas buvo gruodžio 31 ir Naujų metų dieną. Pylimas jau pataisytas ir susisiekimas vyksta normaliai.

Potvynis taip pat privertė uždaryti Alytaus tiltą per Nemuną ir nutraukti susisiekimą Alytaus Artilerija. Sakoms tiltas dėl jo silpnumo nuo sausio 15 dienos buvo nutarta uždaryti. Tiltats netrukus bus pradėtas remontuoti.

ZIAURUS UŽPUOLIMAS.

Kriminalės policijos žiniomis gruodžio mėn. 30 d. naktį, trys apsiginklavę plėšikai užpuolė Ignadovo vienkieno (Jezno vals. Alytaus aps.) ukininką Adomą Ivanauską ir reikalavo padėti ant lango 1000 dolerių. Gavę neigiamą atsakymą, plėšikai išdaužė langus ir pradėjo šaudyti į namą. Išplėšę į butą jie surišo visos ukininko šeimynos rankas ir kojas ir pradėjo juos kankinti, degindami ir budydami panagius adatomis ir piaudami peiliai jų kumus. Kankindami reikalavo 1000 dolerių, grasindami, kad jeigu negausią, padegsį namą. Pakankinę apie dvi valandas, plėšikai suėmė įvairius daiktus dingo.

Nukentėjusieji pranešė kriminali policijai, kad plėšikai buvę lenkų karo uniforma apdengti ir kalbėjo lenkiškai. Visą ukininko šeimo randasi dabar ligoninėje.

TIES BAŽNYCIA RASTAS KUDIKIS.

Šiomis dienomis šančiuose ties bažnyčios slenkščiu rastas pamestas kudikis.

LIETUVOJE YRA 10,000 BEDARBIŲ

Bedarbių komiteto šelpimo pranešimu, Lietuvoje dabar randasi 10,000 bedarbių (su šeimynomis). Kaune yra 4500 bedarbių.

KLAIPĖDOS KRAŠTO REIKALAMS DEPARTMENTAS

Ministerių kabinetas dabar svarsto Klaipėdos krašto reikalams prie ministerių kabineto įrengti specialų departamentą.

KOVA SU PLEŠIKAIS.

Nesenai šakių apskrity pasirodė gauja plėšikų terorizuojančių gyventojus. Jie užplūdavo pravažiuojančius, ypač pirkliaus. Sausio 9 d. pro tą rajoną važiavo vietos gyventojai pil. Petraitis ir Vanauskas. Staiga juos užpuolė 5 plėšikai su kaukėmis ir rėkdami "rankas aukštyn" reikalavo pinigų. Bet šie žmonės nenusigando ir, vieton kelti aukštyn ranka pradėjo plėšikų užpuolikus. Du užpuoliku jie tuojau nuginklavo. Prasiđėjo karšta kova. Rezultate 2 plėšikai sunkiai sužeisti ir vienas nušautas. Taipogi sunkiai sužeistas pi. Vanauskas: Kovo vieton pribuvo kriminalinė policija.

NUSISOVĖ UKININKAS.

Netoli Žagarės miestelio rastas nušautas vietos ukininkas p. Šengunas. Jo žmona iškėlė triukšmą, kad esą jį plėšikai nušovė ir apiplėšė. Tardymas parodė, kad p. Šengunas patsai nusizudė, nes jo žmona atėmė iš jo pinigų ir įvairius daiktus ir ketino pabėgti užsienin su kitu P. Šengunienė perduota teismui.

SUGAVO PLEŠIKUS.

PANEVĖŽIO kriminalė policija sulaukė benditus Stankevičių, Valiuli, Jakubauską ir Jančenką, kurie pernai pasikasė po Biržų kalėjimu ir pabėgo.

Minėtieji banditai 1916 met. buvo pabėgę iš Sibiro, kur jie buvo nuteisti amžiną kalėjimu. Kaipo Lietuvos piliečiai jie atvyko Lietuvon ir suorganizavo gaują plėšikų iš rusų ir vokiečių belaisvių. Panevėžio kalėjime jie prasiđėjo 4 metus. Atėjus blaismė, jie vėl buvo prasiđingimus sulaukyti ir patalpinti į Biržų kalėjimą, iš kur ir pabėgo.

VILKAS SUPLEŠĖ ŽMOGŲ.

Kauno apskrity miškuose (Rumšiškių valsčiuje) pastaruoju laiku pasirodė daug vilkų. Šiomis dienomis miške bebertantį malkas žmogų užpuolė vilkas ir suplešė.

POTVYNIS KLAIPĖDOS KRAŠTE.

Ištikęs potvynis daug žalos padarė mūsų krašte, bet daugiausiai nuo jo nukentėjo Klaipėdos krašto gyventojai. Nemune ties Xume susikimšę ledai sulaukė vandens tekėjimą. Tik dėka iš Kauno pasiųstos sprogdintojų komandos pavyko pašalinti ledų susikimšimą. Vietomis buvo apsemta ištisi kaimai. Nuostoliai siekia keliolikos tukstančių litų.

RADO LAVONĄ ANT VAGONO.

Nesenai, atėjus traukiniui iš Varšuvos Vilniun, rasta kareivio lavoną ant vagono. Lavonas gulėjęs kniupsčias, perskeltu kaušu ir, matyt, jau iš toli atvežtas.

SUSEKTA DIDELE BANDITŲ GAUJA.

PANEVĖŽIO apskrity, 1925 m., birželio m. netoli Biržų sulaukyti žinomi banditai broliai Setankevičiai, kurie buvo patalpinti Biržų kalėjime. Sėdėdami jie susipažino su garsiųjų banditu Valiuli, kurie susitarė išlaužė kalėjimo sieną ir išbėgo į Panevėžio apylinkės miškus. Ten jie organizavo banditų gaują iš 6 asmenų, kurių tarpe buvo dvi moterys, ir uoliai pradėjo "veikti". Per 7 mėnesius gauja suspėjo padaryti 40 užpuolimų ir daugelį vagysčių.

ROKISKIS. Centraliniame knygyne randasi daugiau skatytųjų, negu knygų. Naujoms knygomis pirkti nėra lėšų. Mat valdžia daugiau rupinasi kunigų algomis, negu apšvietą.

Policijai pradėjus sekti, jie vis slėpėsi pereinami iš vienos vietos į kitą, bet praėitą savaitę atėjo šiai gaujai "suona diena". Policijos burys apsupo mišką, kuriame ši gauja užsilaukė ir šiuos "didvyrius" suėmė. Miške rastas pastatytas banditų namelis, kuriame jie sunėdavo išplėštus daiktus ir kuriame jie naktimis gyvendavo. Banditai visame prisipažino. Išplėštus daiktus pardavinėdavos moterys. Jie palydėti į Šiaulių apygardos kalėjimą.

ZMOGŽUDŽIŲ BYLA.

ROKISKIS. 1925 m. visa didelė Rokišio apylinkė buvo sujudinta nepaprastai žiauria žmogžudyste. Po vienos nakties visi Kerkelių vienkieno gyventojai—Kirstukai — rasta iššudyti, visa šeimyna išpišta. Tačiau piktadarius pasisekė pagauti; jie visi sentikiai.

KUN. VILIMO KARJEROS GALAS.

Iš gerai informuotų šaltinių gavome žinių, kad kun. Vilimo kandidatura busimams rinkimams Seiman jau visai atpuolusi. Mat, kaip yra žinoma, kunigai, norėdami dalyvauti politikoje, privalo turėti dvasiškos vyresnybės leidimą. Dabar tošios vyresnybės jau pasikalbėjusiam suprasti, kad per busimuosius rinkimus jis tokio leidimo nebegausias.

PO KELMAIS DEGTINĖ VIRINA.

ŠAKIŲ apskr. giriose labai drąsiai degtinė virinama. Tarp tankių eglaičių, po kelmais, degtindariai iškasa urvą ir įsitašo savo "fabriką". Virina susirinkę bureliais, gerai apsiginklavę.

NUBAUDĖ NUOOGYBIŲ PLATINTOJUS.

Nesenai buvo sulaikytas pogramafinių atviručių (šlykščių) transportas. Teismo sprendimu, atvirutės konfiskuotos, o jų savininkai nubausti po 100 litų baudos.

DVEJOPAS POTVYNIS TAURAGĖJ.

Naujiems metams Tauragės apylinkėse ištiko nepaprastas potvynis.

Upė Jura tiek išvino, kad artimi kaimai papluko vandenij.

Vietomis žmonės Naujus metus sutiko sėdėdami ant stogų. Vandeny daug prigirė gyvulių, daug turty sunėšta, sunaikinta. Visoj Klaipėdos krašto pane-munėj irgi didelių vandenų buta ir tenai daug turto sunaikinta.

Kitas toksai potvynis, sake, buvęs kai kurių valdininkų tarpe, tik jie skendo ne vandeny, o Tauragės alkoholyj.

Kam ašaros, o kam pramogėlės..

Pasidarbuokime Energingai.

Ar tai pavienio žmogaus, ar tai organizacijos, gyvenime pasisekimas remias ant dviejų dalykų: **Iniciatyvos** ir **Energijos**. Savo gyvenime pasisekimo niekas negali turėti be šių dviejų dalykų.

Iniciatyva pagelbsti žmogui ar organizacijai sudaryti programą, sulyg kurio einant yra siekiama prie gerovės, prie šviesios ateities. O energija, tai pagelbsti tą programą tinkamai kunyti gyveniman, kuris duoda geras pasekmes. Jei bent viena šių problemų nebus tinkama, tai gero pasisekimo buti negalės. Gera iniciatyva galį susidaryti savo darbams ir siekiamą tinkamiausį programą, bet jei stokos energijos — tikslas nebus atsiektas. Arba jei turėsi ir didžiausią energiją darbams, bet jei neturėsi tinkamos iniciatyvos, savo programą nustatyti, energiją veltui išleikvosi ir tikslo visvien nepasieksi.

Mes, Sandariečiai, visuomet turėjome ir turime vienas iš geriausių iniciatyvų. Jomis vadovaudamiesi nusistatėme vieną iš geriausių ir nė keno nesukritikuojamą programų visais gyesimo atžvilgiais. Kiekvien mūsų programo punktas — tai žmogaus, kuris nori žengti į šviesesnę ateitį; kurie nori mūsų tautą kelti kulturoj ir budami tikrais tėvynainiais kovoti už išlaikymą savo tautai nepriklausomybės ir joje malonios laisvės kiekvienam Lietuvos sunui bei dukterei.

Gal kas norės paklausti: jeigu jūs, Sandariečiai, sakote, kad turite gerą iniciatyvą ir gerą programą savo siekiamis ir darbams, tai kodėl jūs neįsiklote iki aukteso laipsnio? Ant to atsakymas yra trumpas ir teisingas mums stokojo energijos.

Pradėjome savo organizatyvą darbą sunkiose gyvenimo sąlygose. Neskaitytingas burelis budami, įsigijome savo organui spaustuvę ant skolų. Tos skolos metas po meto dar naujas skolas, kas mūsų našta kas dien darėsi vis sunkesnė ir sunkesnė.

Pirmosė organizacijos gyvavimo dienose, kada pas mus nors ir neskaitlingą burelį buvo didelė energija dirbti, tada Lietuva atgavo savo nepriklausomybę ir mes jausdamiesi jos ištikimais sunais bei dukterimis nukreipėme visą savo energiją Lietuvos darbams, o savo partijos reikalus laikėme antraeiliais.

Padirbus metą kitą Lietuvos reikaluose, kada pamatėme, kad pasinaudojant Lietuvos žmonių tamsumu, klerikalizmas begėdiškai pradėjo mindžiot dvidešimto šimtmečio žmonijos progresą ir pradėjo rodyti savo reakcinės iltis, tai pas mus Lietuvos darbams energija sumažėjo ir jos neatkreipėme savo partijos darbams.

Šiandieną Sandariečiai skaitomi ne desėtkais ir šimtais, bet tukstančiais. Šiandieną jėga yra didelė. Nors priešingųjų srovių politikieriai kartais mėgina įrodyti Sandariečių silpnumą, bet visuomet už Sandariečių visur užkliuna, kas parodo, kad Sandariečiai žymiai figuruoja visuose mūsų gyvenimo tautiniuose klausimuose.

Šiandieninė Sandariečių yra didžiausia užduotis, tai parodyti savo energiją partijos darbams. Sujungkime visi savas jėgas į vieną bendrą didelę pajėgą ir visi bendrai vienu kartu pasidarbuokime kiek kuris išgalim.

Mano manymu, tai per sekančius du mėnesius prieš organizacijos Seimą, butinai kiekvienas Sandarietis turime pasirodyti ne kuom kitu, kap tik Sandariečiu! Jeigu mes galėjom sudėti šimtus tukstančių dolerių ant Lietuvos aukuro jos Nepriklausomybės atgavimui ir nelikome elgėtomis, tai per sekančius du mėnesius turime pasirodyti energingais savo partijos reikaluose!

Kiekviens Sandaros kuopa, per sekančius du mėnesius turi pasiimti sau už pareigą kas galima surengti organizacijos nauda, taipgi ir iš savo iždų kiek galima paskirti. Gi kiekvienas Sandarietis, kuris šiandien yra partijos nariu; kuris brangina demokratinis idealus, — visi kaip vienas per tą laiką turi kuomi nebut prisidėti. Užrašykime kiek kuris galime naujų skaitytųjų bei narių. Parduokime knygas iš "Sandaros" knygyno. Kurie esame biznieriai, idėkime į mūsų organą savo skelbimą, bent penkių ar dešimt dolerių vertės, arba duokime iš savo kišeni, bent po penkinę. Nelikome elgėtomis duodami šimtinės tautos reikalams, neliksime elgėtomis duodami po penkinę partijos reikalams.

Pasijudinkime Sandariečiai! To iš mūsų reikalauja mūsų partija, to reikalauja kultūrinis kilimas ir pagalias to reikalauja demokratijos idealas. Padirbėkime per trumpą dviejų mėnesių laiką ir Seiman nuvažiavę pasispauskime karštai savo dešines, pastatę tvirtą demokratiniam idealams tvirtovę!

Negaliu pareikšti kokis ma-